



Евреймүдт илгэсн бичг

Нүр үг

Евреймүдт илгэсн бичг христианмудын баг улст бичгдж. Тедн эмтнэ өсж йовх сөрлтэс көлтэ христианск итклэн хайхар седжэж. Павел теднэ итклд урмд өгчэнэ, Исус Христос Бурхна йосн болн күцц үнн гиж үзүлжэнэ. Энүнэ тускар келхлэрн, автор хурвн төр үнн болжана гинэд темдглжэнэ: 1) Исус – учрсн зовлң дааһад йосндан Эцкэн сонсдг, Бурхна мөнк Көвүн. Бурхна Көвүн болсарн Исус Хуучн Бооцана аэлдэчнрэс, Бурхна элчнрэс, Мошеһэс өөдөн йовна. 2) Исус Хуучн Бооцана цага гелңгүдэс өөдөн йовх мөнк гелң гиж Бурхн зарлж. 3) Исусар дамжад иткл авсн күн килнцэс, ээмшгэс, үклэс гетлнэ. Исус, Ах гелң мет, күүнд йосн аврлт өгнэ. Евреймүдин шажна авъясмуд болн малар тэкл тэклһн эн аврлтын тускар келв.

Израилин туужд орсн зэрм темдгтэ улсин итклэр үлгүр кеһэд, Исусиг нүүртэн бэрэд, ямаранчн зовлң дааһад көөгдэд йовсн бийнь, сүүлнк өдр күртлэн иткмжтэ бээтн гиж Павел умшачнран суржана.

Тегэд евреймүдт илгэсн бичгэн тер селвгэн өгэд, саглад төгсэжэнэ.

Учр-утхин зура

Нүр үг: Христос – Бурхна күцц үнн 1.1–3

Христос Бурхна элчнрэс деер 1.4 – 2.18

Христос Мошеһэс болн Навина Исусас деер 3.1 – 4.13

Христос гелң болсна кергиг өөдөн үнлһн 4.14 – 7.28

Христосин бооцаг өөдөн үнлһн 8.1 – 9.28

Христосар тэкл тэклһиг өөдөн үнлһн 10.1–39

Иткл түрүлж йовна 11.1 – 12.29

Бурхнд таасгдлһн 13.1–19

Чилгч 13.20–25

Бурхн Эврәннь Көвүһәри дамжад келдг бээсмн

1 Кезәнә Бурхн әәлдәчнрәр дамжад кесг дәкж олн зүсн әв-арһ олзлад, мана өвк эцкнрт келдг бээсмн. ²Эн сүл өдрмүдт Бурхн Эврәннь Көвүһәри дамжад маднд келдг бээсмн. Бурхн Көвүһәри дамжад нарт делкә үүдәһәд, цугин өнч авх Көвү кесмн. ³Көвүнднә Бурхна туурмж үзгднә. Көвүн Бурхна йосн дүр болжана. Бурхна Көвүн цуг нарт делкәг Эврәннь күчтә Үгәри бәри. Әмтнә килнц тәвснә хөөн теңрт хамгин күчтә йосна барун бийд Тер суусмн.

Христос Бурхна элчнрәс ик күчтә

⁴Көвүн Бурхна элчнрәс деер болв, тиим кевәр Терүнд Бурхна өгсн нернь Бурхна элчнрин нердәс деер болв. ⁵Яһад гихлә, Бурхн ямаран чигн элчдән кезәчн: «Чи – Мини Көвүнч, эндр Би Чини Эцк болв», – гиж келсмн уга. Бурхн ямаранчн элчин тускар кезәчн: «Би Энүнә Эцк болхв болн Эн Мини Көвүн болх», – гиж эс келсмн болдг. ⁶Зуг Бурхн Эврәннь Уһн Көвүһән орчлд илгәх цагт иигж келсмн: «Бурхна цуг элчнр Терүнд сөгдтхә». ⁷Бурхна элчнрин тускар Тер: «Та Эврәннь элчнрәр сальк кенәт, Эврәннь зарцнрар шачасн һал кенәт», – гиж келв. ⁸Көвүнә тускар болхла, Бурхн иигж келжәнә: «О, Бурхн, Тана залт мөнкиндән бәәх, Та үнн чикәр Эврәннь алван залж йовнат. ⁹Та чик бәәдлд дуртат, йос эвдхдән дур угат. Эн учрар Бурхн, Тана Бурхн, Таниг байрин олив тосар Тана үүрмүдт түркснәс үлү икәр түрксмн». ¹⁰Дәкәд иигж бичәтә бәәнә: «Деед Эзн, Та хамгин түрүнд һазр үүдәвт, теңр Тана һарар кесн керг болжана. ¹¹Цуг эн уга болж одх, зуг Та үлдхит. Цуг эн хувцнла әдл элж одх. ¹²Та әдниг хуучн хувцн кевтәһәр орахит, әдн хувцн кевтәһәр сольгдх. Зуг Та нег кевтән бәәхит, Тана насн төрүц чилшго». ¹³«Чини өшәтнриг көл дорчн тулур кевтәһәр эс тәвгл барун һартм су», – гиж Бурхн нег чигн элчдән кезә чигн келәд уга. ¹⁴Бурхна цуг элчнр церглдг сәкүсд болна, тедн аврлтд күртх улст нөкд болхар Бурхнар илгәгднә.

Адр аврлт

2 Салькнд туугдсн керм мет болш уга төләд бидн сонссндан оньган икәр өгч бәәх зөвтәвидн. ²Бурхна элчнрәр дамжад келсн үг итклтә билә. Тегәд эн үгиг эс сонссн болн әвдсн күн

болһн үнн чикэр цаажла харһулгдх йоста билэ. ³Бидн тиим алдр аврлтд оныган эс өгхлэ, цаажас алдрж чадшговидн. Эн аврлтын тускар Деед Эзн Бийнь эмтнд зэнглсн бээнэ. Энүнэ тускар соңссн улс аврлт йосн үнн гиж маднд лавлж келсмн. ⁴Бурхн энүг онц темдгэрн, өвэрц йовдларн, оln зүсн сүркэ йовдларн болн Эврәннь тааларн, эмтнд өггдсн Эрүн Сэжүснэ билгэрн батлж үзүлсмн.

Мадниг аврлтур дахулж йовснь

⁵Мана келжэсн иргч орчлңгиг залхин кергт Бурхн элчнрэн тэвсн уга. ⁶Тиим биш, Бурхна Бичгт нег кесгт иигж бичэтэ: «Күн гисн кемб? Яһад Та энүг эс мартнат? Күмни көвүн гисн кемб? Яһад энүг Та килмжтөһөр хэлэдвт? ⁷Та ахр болзгт терүг Бурхна элчнрэс дор тэвлэт. Терүнэ толһад туурмжта болн ачта титм Та зүүвт. ⁸Цуг залтыг терүнэ һарт өгвт». Терүнэ һарт цуг залтыг өгсн цагтан, Бурхн нег чигн юм үдэлго күүнэ заллтд орулсмн. Зуг цугнь күүнэ заллтд бээхинь ода бидн үзэд угавидн. ⁹Исус Бурхна хөөртэр цуг улсин төлө үкхэр ахр болзгт Бурхна элчнрэс дор тэвгдсинь бидн үзжэнэвидн. Эн үклэ харһж зовснднь Исуст туурмжин титм зүүгдсинь бидн бас үзжэнэвидн. ¹⁰Бурхнар болн Бурхна төлө цугнь үүдэгдсн бээнэ. Бурхн кесг көвүдиг туурмжд орулх зөвтэ билэ. Зовлңгар дамжад Исусиг, аврлтын хардачиг, Бурхн дуту уга болһж кесмн.

¹¹Яһад гихлэ, эрүслдгнь болн эрүслгддгнь нег Эцктэ. Эн учрар Исус тедниг ахнр-дүүнр гисндөн ичхш. ¹²Исус Бурхнд: «Би Тана нериг ахнр-дүүнртэн келнэв. Би иткдг улсин заагт Таниг туурулнав», – гиж келнэ. ¹³Дэкэд бас иигж келнэ: «Би Бурхнд нээлнэв», болн «Энтн Бив, Бурхна өгсн үрдүдтэ хамдан бээнэв».

¹⁴Эн үрдүд йирин улс бээсн учрас Исус бас теднлэ эдл күн болв. Эврәннь үклэрн үклин эзиг эс гиж эрлгиг уга кехэр Исус тиим болв. ¹⁵Үклэс эәһэд, жирһлин туршт мухла болсн улсиг сулдххар Исус тиигсмн. ¹⁶Яһад гихлэ, Бурхна элчнрт биш, Абрахамин үдл тохмд Тер нөкд болжасинь медгджэнэ. ¹⁷Тер учрар Бурхна өмн итклтэ болн өршэнгү ах гелң болхар, эмтнэ килнц тэвгддгэр Тер цуг бээдлэрн ахнр-дүүнрлэ эдл бээх зөвтэ бээсмн. ¹⁸Тегэд чигн Тер Бийнь сөрлһнлэ харһад зовлңган эдлсн учрас сөргджэх улст ода нөкд болж чадх.

Исус Мошеһэс дээр

3 Тегэд Бурхнар бас дуудгдсн, эрүн ахнр-дүүнр, мана итк-лин элч болн ах гелң Исусин тускар ухалад бээтн. ² Исус церглтд орулсн Бурхнд итклтэ бээсмн. Тиим кевэр Моше Бурхна герт итклтэ бээсмн. ³ Тосхач герэс даву ик ачта болжана. Тер учрар Исус Мошеһэс даву ик ачта болжана. ⁴ Гер болһн эврәннь тосхачта, болв Бурхн болхла цуг юмна Тосхач. ⁵ Иргчдэн Бурхна келхиг герчлхэр, Моше Бурхна герт зарц мет итклтэ билэ. ⁶ Христос болхла Бурхна герт Көвүн мет итклтэ болжана. Кемер бидн зөргтэ кевэр бөөһэд, Христост нөөлөд батар зогсхла, бидн Бурхна гер болжанавидн.

Бурхна улсин төлө амрлһна орм

⁷ Эн учрас Эрүн Сэкүсн иигж келжәнэ: «Эндр, Бурхна ду соңссн цагтан, ⁸ көдөд сөрсн өдрт буцснла эдл бүдүн күзүһән бичэ үзүлтн. ⁹ Дөчн жилдэн Мини керг-үүлмүд үзв чигн тедн Намаг тенд сөрдг билэ. ¹⁰ Эн учрар Би тер әмтнд уурлад келләв: Тедн Намаг оньдин дахж йовхар седхш, Мини келсн үгиг күцөхэр седхш. ¹¹ Тегэд чигн Би уурлад: Эдн Мини амрлһна ормд төрүц оршго, – гиж андһар тэвлөв».

¹² Ахнр-дүүнр, оньган өгч саглтн: Тадн әмд Бурхиг үлдәшгоһар танад хар саната болн иткл уга зүркн бичэ бөөтхә! ¹³ Тадн дундас кен чигн күн килнцәр меклгдшгоһар, бүдүн күзүһән үзүлшгоһар, «әндр» гиж келәд бөөтл нег-негән өдр болһн урмдулж бөөтн. ¹⁴ Кемер бидн экн түрүн авсн бөөдлән үкн-үктлән батар хадһлж бөөхлә, бидн Исус Христосла хамдан көдлдг улс болनावидн. ¹⁵ Бурхна Бичгт: «Эндр Терүнә ду соңсад, буцлтын цагла эдл бүдүн күзүһән бичэ үзүлтн», – гиж бичәтә.

¹⁶ Кен Бурхна ду соңсж Бурхна өмнәс буцлт өргсөмб? Египетәс Мошеһар дахулгдж һарсн улс. ¹⁷ Дөчн жилдән кенд Бурхн уурлсөмб? Көдәд өңгрсн килнцтә улст уурлсөмн. ¹⁸ Тедн Мини амрлһна ормд оршго гиж, кенә тускар Бурхн келж андһар тәвсөмб? Бурхиг соңсдго улсин тускар келсөмн. ¹⁹ Тедн эс итксндән тийгәрән орж чадсн угаһинь бидн үзжәнөвидн.

4 Тегэд Бурхна амрлһна ормд орхит гисн Терүнэ өгсн үг бөөтл, бидн терүнд орхас дутвзав гиж ээх зөвтөвидн. ²Яһад гихлэ, бидн теднлэ эдл Сэн Зэнг соңславидн. Зуг тедн соңссн болв чигн тер үг тус күргсн уга. Яһад гихлэ, тедн соңсв чигн итксмн уга. ³Бидн иткэд амрлһна ормд оржанавидн. Яһад гихлэ, «тедн Мини амрлһна ормд төрүц оршго», – гиж Бурхн келж. Терүнэ керг-үүлмүд орчлн үүдсн цагт төгссн бийнь тиигж келж. ⁴Бурхна Бичгин нег һазрт доладгч өдрин тускар: «Бурхн доладгч өдрт цуг Эврәннь кергэсн амрв», – гиж бичэтэ. ⁵«Тедн Мини амрлһна ормд төрүц оршго», – гиж Бурхна Бичгт бас бичэтэ. ⁶Хамгин түрүнд Сэн Зэнг соңссн улс эврәннь Бурхиг эс соңссндан амрлһна ормд орсн уга. Тегэд амрлһна ормд орх зөрм улс бөөсн төлөд ⁷Бурхн «эндр» гидг өдр темдглсмн. «Эндр Терүнэ ду соңссн цагтан бүдүн күзүһэн бичэ үзүлтн», – гиж кесг цаг давсн хөөн Тер Давидэр дамжад урднь келсэр келв.

⁸Кемр Навина Исус теднд амрлһ өгсн болхла, Бурхн энүнэ хөөн талдан өдрин тускар келш уга билэ. ⁹Тегэд чигн Бурхна улст амрлһна өдр үлднэ. ¹⁰Яһад гихлэ, Бурхна амрлһна ормд орсн күн, Бурхн күцэсн көдлмшэсн амрснла эдл эврәннь күцэсн көдлмшэсн амрв. ¹¹Тегэд эн амрлһна ормд орхар зүткхм. Яһад гихлэ, Бурхиг соңсдго күн Израилин улсла эдл амрлһна ормд орж чадшго.

¹²Бурхна үг – эмд болн күцэмжтэ, тер ямаран чигн хойр талан хурц иртэ үлдэс үлү хурц. Тер гүүнэр мана дотр ивтрж, сүмсн седклэс, нуһрсн яснас салһна. Тер күүнэ зүркнэ седвэр-санаг шүүнэ. ¹³Нег чигн үүдэгдсн юмн Бурхнас бултж чадшго. Терүнэ нүднд цугнь хуча уга секэтэ. Терүнд бидн тооцаһан өгхвидн.

Исус алдр ах гелң

¹⁴Тегэд итксн юман багар түший. Яһад гихлэ, тенгрт өөд болсн алдр ах гелң, Бурхна Көвүн Исус Христос манад бээнэ. ¹⁵Мана арһ угаг меддго, сана зовдго ах гелң гиж манад уга. Зуг Тер маднла эдл сөрлһнлэ харһвчн, килнц харһсн уга. ¹⁶Эн учрар Бурхна хээрлтин ширэд зөргтәһэр өөрдий. Маднд дөн кергтэ болсн цагт тенд бидн өршөлд күртж, хээрлт олж чаджанавидн.

5 Бурхн ямаран чигн ах гелнгийг эврәннь келн-улсас шүүж авад, терүг келн-улсин нерн деерэс Бурхнд церглхин көдлмшт орулна. Ах гелн улсин килнцин төлө Бурхнд бэрц бөрөд, тэкл тэктнэ. ²Ах гелн бийнь арн уга төлөдөн медл угаһар буру юм кесн улст сана зовж чаджана. ³Ах гелн арн чинэн уга төлөд һанцхн эмтнэ килнцин төлө биш, эврәннь килнцин төлө тэкл тэктнэ зөвтэ.

⁴Ах гелн болх ачиг күн эврэ дурарн бийдэн авх зөв уга. Зуг Бурхна дуудвар күн ах гелн болж чадна, тиигж Ааронла болв. ⁵Тиим кевэр Христос чигн Бийнь Эврэ дурарн ах-гелн болх ач авсн уга. Зуг Бурхн Терүнд: «Чи Мيني Көвүнч, эндр Би Чини Эцк болв», – гиж келж. ⁶«Чи Мелкицедклэ өдл мөнкиндэн гелн болхич», – гиж талдан кесгт келгдженэ.

⁷Делкэд бээсн цагтан Исус чанһур хээкрж ууляд зальврад, Бурхиг эрж сурсн билэ. Бурхн Терүг үклэс харсж чадх билэ. Исус Бурхиг номһн кевэр соңссн учрас Бурхн Терүг соңсв. ⁸Исус Бурхна Көвүн болвчн зовлнгар дамжад соңсхврта болдгар дасж. ⁹Тегэд Бурхнд бүклдэн Бийөн нерэдэд, Тер Бийднь соңсхврта улсин мөнк аврлтын булг болв. ¹⁰Тиигэд Бурхн Терүг Мелкицедклэ өдл ах гелн болхич гиж тэвсмн.

Уха седкларн деегшэн өстн гисн дуудвр

¹¹Бидн энүнэ тускар дала юм келх йоставидн, зуг тадн соңсдг арһан геесн учрар таднд цөөлһхд дегд күчр болжана. ¹²Яһад гихлэ, цагар хөлөхлэ, тадн ода багш болх зөвгөт, зуг таднд шинэс Бурхна Үгин түрүн номиг дасхх кергтэ. Акун хот идхин ормд ода күртл таднд үс уух кергтэ. ¹³Үс уудг күн болһн чик седклтэ бөөдлин туск ном медхш, яһад гихлэ, тер нилх болжана. ¹⁴Акун хот болхла дуту уга улст, яһад гихлэ, тедн жирһлин дамшлтар му юмиг сэн юмнас йилһж чадна.

6 Эн учрар Христосин түрүн номиг үлдөһөд бүдүн улс болхар адһий. Таднд шинэс түрүн ном дасхх керг маднд уга. Түрүн ном гиснь эн: олз уга йовдлмудан үлдөһөд, Бурхнд иткхин туск, ²кирсллһнэ, күүнэ толһан ора деер һар тэвлһнэ, үксн улсин әмдрллһнэ болн мөнк зарһин туск ном. ³Бурхн зөвшөрхлэ, бидн энүг дасххвидн.

⁴ Яһад гихлэ, нег дэжж Бурхна герл авсн, тенгрин билг амссн, талдан улсла Эрүн Сәкүс авсн әмтиг килнцтә жирһлинь үлдәлһж хәрү авч ирж болшго. ⁵⁻⁶ Тедн Бурхна Үгин сәәһинь болн иргч цагин күчиг медәд, эврәннь итклән үлдәж. Яһад гихлэ, тедн бийснь Бурхна Көвүг кирсд хаджана, Терүг әмтнә өмн һутахар тәвжәнә.

⁷ Дару-дарунь хураp услгдәд, тәрсн әмтнд кергтә тәрә өгдг һазриг Бурхн әдс өгч йөрөнә. ⁸ Зуг тер һазр деер хатханчг болн буг өвсн урһхла, тер һазр юунд чигн керг уга, болв Бурхн терүг удл уга харах. Тер һазр һалар шатагдж уга кегдх.

⁹ Хәәртә үүрмүд, мадниг тиигж келвчн, танад энүнәс сән юмс бәәдгинь бидн лавта меднәвидн. Эн юмс тана аврлла залһлдата. ¹⁰ Яһад гихлэ, Бурхн үнн чик. Тадниг Бийднь дурлсиг болн тана кәдлсиг Тер мартшго. Эн дуриг тадн Бурхна улст урднь болн ода күртл дән болсарн үзүлт. ¹¹ Тадн дундас кен чигн эврәннь зөрсн күслән сүл күртл хадһлтха, гиж бидн санжанавидн. Тегәд тана нәәлсн юмн күцх гиж тадн лавлж медхит. ¹² Тадниг залху бичә болтха гиһәд, зуг иткләрн болн тесврәнн Бурхна өгхәр бәәсинь авдг әмтиг дуратха гижәнә-видн.

Бурхна өгсн үг

¹³ Абрахамд үгән өгсн цагт Бурхн эврәннь нерәрн андһар тәвж. Яһад гихлэ, Терүнәс даву ик алдр кен чигн уга билә. ¹⁴ Бурхн иигж келсн: «Үнн кевәр Би чамд әдс өгәд, уңг-тохмин дала үлдл өгхв». ¹⁵ Абрахам тесвртә болсн төләдән Бурхна өгхәр бәәхиг авч.

¹⁶ Әмтн андһар тәвсн цагтан эврәннь нернәс ик нер олзлана. Тиигәд андһар ямаран чигн зүтклдәг зогсана. ¹⁷ Бурхна өгхәр бәәхиг авх әмтнд шиидврән хүврдгоһинь медүлхәр Бурхн өгсн үг деерән андһар немв. ¹⁸ Хойр хүврдго юмна тускар Бурхн худл келж чадшго. Эн хойр юмар дамжад бидн, Бурхна өгсн бултдг ормд орсн улс, мана өмн тәвгдсн нәәлвриг батар бәрхин төлә урмд аввидн. ¹⁹ Эн нәәлвр мана седклин әәмшг уга бат жахр мет. Сүмин көшгин ард бәәсн хамгин Эрүн ормд эн орна. ²⁰ Исус маднас өмн болн мана төлә тиигәрән орж. Тер Мелкицедклә әдл ах гелң мөнкиндән болв.

Мелкицедк гидг гелц

7 Мелкицедк Шалимин хан болн Деед Бурхна гелц бээж. Абрахам дөрвн хаадудыг диилснэ хөөн хэрж йовтлнь Мелкицедк терүг угтад йөрөж. ²Абрахам болхла дээлэд авсн зөөрөсн арвдгч хүвинь терүнд өгч. Негдвэр, Мелкицедк гидг нерн «чик бээдлин хан» гиж орчулгдна. Тер Шалимин хан болсн учрас терүнэ нерн «эвин хан» гиж бас орчулгдна. ³Мелкицедкин эк-эцкин, уңг-тохмин, төрсн болн нас барсна өдрин туск нег чигн үг уга. Тер Бурхна Көвүнлэ эдл мөңк гелц болжана.

⁴Тер ямаран ик алдр бээсинь тадн үзжэнэт. Өвк эцк Абрахам дээлэд авсн зөөрин сөөнэснь арвдгч хүвинь өгч. ⁵Гелц болсн Левин тохмин үдлмүд Закаһар Израилин улсин эс гиж эврәннь ах-дүүнрин авсн олзин арвдгч хүвинь авх йоста. Теднэ ахнр-дүүнр Абрахамин тохмин үдлмүд болвчн арвдгч хүвинь өгнө. ⁶Мелкицедк Левин тохмин үдл биш билэ. Зуг тер Абрахамас арвдгч хүвинь авад, Бурхна өгхэр бээхиг авсн күүг йөрөсмн. ⁷Эдслдг күн эдс авчасн күүнэс деер болдг мөн. ⁸Нас бардг гелнүд болхла арвдгч хувиг авх зөвтө бээж. Зуг Мелкицедкин тускар эмд бөөнэ гисн герчлһн бөөнө. ⁹Тегэд арвдгч хув авдг Леви бийнь Абрахамар дамжад терүгэн өгч. ¹⁰Яһад гихлэ, өвк Абрахам Мелкицедклэ харһсн цагла Леви түүнэ дотрнь бөөсмн.

Мелкицедклэ эдл талдан гелц

¹¹Тегэд Левинхнэ гелнүдин церглтин тускар зааврмуд эмтнд өггдж. Болв кемр Левинхнэ гелнүдин церглт күслдэн күрсн болхла, Ахарона эдл биш, Мелкицедклэ эдл талдан гелц һарч ирх учр уга болх билэ. ¹²Яһад гихлэ, гелнгин церглт сольгдхла, Закан бас сольгдх зөвтө. ¹³Энд мана Деед Эзнэ тускар келгднө. Тер талдан уңг-тохмта билэ, тер уңг-тохмас күн гелц болж цергдго бээж. ¹⁴Тер Йудан тохмас һарсн күн гиж ил медгднө. Моше гелнүдин тускар келсн цаглаһан эн уңг-тохмин тускар келж уга.

¹⁵Талдан гелц Мелкицедклэ эдл һарч ирсинь урднь келгдсн учрас цуг эн лавта медгднө. ¹⁶Уңг-тохмин туск зааврмудар болн тогтаврмудар тер гелц болсмн биш, зуг чилгч уга эмн жирһлин күчэр тийгсмн. ¹⁷Яһад гихлэ, Бурхна Бичг иигж келжэнө: «Чи Мелкицедклэ эдл мөңкиндэн гелц болхич».

¹⁸Арһ уга болн керг уга төлөднь хуучн заавр уга кегднэ. ¹⁹Яһад гихлэ, Закан юуг чигн күслд авч ирсн уга. Ода болхла хамгин сэн нөөлвр өггдж. Энүгэр дамжад бидн Бурхн тал өөрджөнөвидн.

²⁰Эн саамд Бурхна андһар бөөнө. Урднь талдан улс гелн болсн цагт андһар уга бөөж. ²¹Бурхн Исуст: «Деед Эзн, Чи мөн-кинден гелн болхич гиж андһар тэвэд, Эврөннь шиидврэн сольшго», – гиж келв. Тер цагт Исус эн андһарар дамжад гелн болж. ²²Тиигэд Исус хамгин сэн бооцана даалһгч күн болжана.

²³Нег халхаснь авад хэлэхлэ, Левинхнэ гелнүд дала бөөж. Яһад гихлэ, тедн өнгрэд церглтэн цааранднь давулж чадлго бөө-эцхэв. ²⁴Хойрдгч халхаснь авад хэлэхлэ, Исус мөнкиндэн бөөсн төлөд гелн болсн Исусин церглт мөнк. ²⁵Эн учрар Терүгэр дамжад Бурхнд ирсн күн болһниг Тер аврж чадна. Яһад гихлэ, Исус теднэ төлө Бурхнас сурхар мөнкиндэн бөөнө.

²⁶Тиим ах гелн манад бөөх зөвтө: эрүн, нүл уга, бузрдад уга, килнцтэ улсас йилһрдг, тенгр деер өөд болсн. ²⁷Тер талдан ах гелнүдлэ эдл биш. Одр болһн түрүлэд Бийиннь килнцин төлө, дөкэд эмтнэ килнцин төлө тэкл тэхх Терүнд керг уга. Яһад гихлэ, Тер нег дөкж тэхсмн, Бийөрн тэкл кесмн. ²⁸Яһад гихлэ, Закан арһ уга улсиг ах гелнгин көдлмшт орулна. Зуг Закана хөөн андһарлад тэвсн Бурхна өгсн үг Көвүг эн көдлмшт орулсмн. Бурхн Көвүг оньдинден күслден күрх арһта кев.

Исус – мана ах гелн

8 Мана келсн үгмүдин һол үгнь эн: Тенгрт бөөдг туурмжта Бурхна ширэн барун бийд суудг Ах гелн манад бөөнө. ²Күүнэ һарар биш, Деед Эзэр тэвсн йосн сегт эс гиж эрүн бөөрнд Ах гелн болж Тер церглнэ.

³Ах гелн болһн Бурхнд бэрц бэрэд, тэкл тэххин төлө шиидгднэ. Тер учрар Бурхнд өгхин төлө мана Ах гелнүд өгх юмн бөөх зөвтө. ⁴Кемр Тер һазр деер үлдсн болхла, гелн болшго билэ, яһад гихлэ, Закаһар бэрц бөрдг гелнүд бөөнө. ⁵Гелнүд хамгин эрүн бөөрнд церглнэ. Эн бөөрн тенгрт бөөсн хамгин эрүн бөөрнэ тодрха биш дүр болжана. ⁶Зуг ода Исуст өггдсн гелнгин церглт цуг наадк гелнүдин церглтэс деер. Тиим кевөрчн эн бооцан хамгин сэн бооцан болжана. Эн бооцанд Бурхна болн күүнэ хоорнд орлчачнь Исус болжана. Яһад гихлэ, эн бооцан өгсн хамгин сэн үгэр тогтж.

⁷ Кемр түрүнк бооцан цугинь күцэж чаддг болсн болхла, хойрдгч бооцан кергго болх билэ. ⁸ Зуг Бурхн Эврәннь келн-эмтэн гемшэж иигж келсн бээж: «Деед Эзн иигж келжэнэ: Израилин улсла болн Йудья улсла шин бооца батлх цагнь ирх. ⁹ Эн бооцан теднэ өвк экцнриг хараснь көтлж Египетэс харсн цагт батлсн бооцана эдл биш болх. Мини батлсн бооцанд тедн итклтэ биш болснднь Би тедниг үлдэвүв гиж Деед Эзн келжэнэ. ¹⁰ Болв Би тер өдрмүдин хөөн Израилин улсла иим бооца батлхув гиж Деед Эзн келжэнэ. Би Эврәннь закахан теднэ ухан-сананднь орулад, зүркнднь бичхв. Би теднэ Бурхн болхв, тедн Мини келн-эмтн болх. ¹¹ Кен чигн өөрк күүһэн, ах-дүүһэн сурһж: Деед Эзиг медтн, – гиж келшго. Тиим керг уга болх. Яһад гихлэ, тедн цуһар нертэнь, нерн угань Намаг медх. ¹² Би теднэ геминь тэвж, буру йовдлмудын мартхв». ¹³ Бурхн шин бооцана тускар келсн цагт түрүнк бооцаг хуучнын үзүлв. Кезэнк болн хуучн юмн дарунь уга болж одх.

Һазрин болн теңгрин өмн сөгдлн

9 Түрүнк бооцанд Бурхнд яһж сөгдхин тускар зааврмуд бичөтэ бээсмн. Энд чигн эрүн бээрн бээсмн. ² Нег сег тэвгдсн бээж. Терүнэ һазак энг эрүн бээрн гиж нерэдгдлэ. Тенд зулын тэвц болн ширэ Бурхнд нерэдсн деежин өдмгтэ бээж. ³ Ондан энг һазак энгэс хойр көшгэр салһгддг билэ. Тернь хамгин эрүн бээрн гиж нерэдгдж*. ⁴ Хамгин эрүн бээрнд күж уһтхадг алтн ширэ, алтар цутхсн бооцана хээрцг бээж. Бооцана хээрцг дотрнь «манна» гидг хотта алтн сав, Ахарона цецгэрсн тайг болн бооцана дөрвлжн хойр чолун бээдг бээж. ⁵ Бооцана хээрцг дернь Херуб гидг нертэ Бурхна элчнр зогсж. Тедн делсн живэрн килнц тэвлһнэ орм хаадг бээж. Ода энүнэ тускар тодрхаһар келх цаг уга.

⁶ Цугнь иигж тосхата бээж. Гелнгүд сегин һазак энгднь орад, көдлмшэн күцэдг бээж. ⁷ Хамгин эрүн бээрнд болхла һанцхн ах гелн жилд нег дэжж ордг зөвгэ бээж. Тер эврәннь болн эмтнэ кесн буруһас көлтэ тэклин цус авч ирдг бээж. ⁸ Тиигэд һазак энг бээтл хамгин эрүн бээрнд орх хаалһнь хаалһата гиж Эрүн Сөкүсн энүгэр үзүлдг бээж. ⁹ Цуг үүнд өдгэ цагин темдг бөөнэ.

* Сүл халхст бөөсн Ерусалим балһсна сүмин зура хэлэтн.

Тер дотр: Бурхнд нерэдэж өгдг бэрц болн тэкл күүнэ уха-седклиг буйн төгс болһж чадшго. ¹⁰ Бэрц бэрлһн, тэкл тэклһн идх, уух юмна болн кесг цеврдүллһнэ авъясмудла залһлдата. Цуг эн һадр талын зокалмуд. Бурхн шин диг-дараг тогтатл эдн олзлгдна.

¹¹ Болв ирсн сөөһин ах гелң болж Христос ирсмн. Христос һазрин сегэс үлү ик алдр болн төгсвр сегэр орж һарв. Эн сег кү-үнэ һарар кегдсн биш, үүдэгдсн орчлңгин нег энг биш. ¹² Христос хамгин эрүн бөөрнд нег дэкж орад оньдиндөн үлдсмн. Текмүдин болн бухмудын цусиг биш, Эврәннь цусан авад маднд мөнк аврлт өгсмн. ¹³ Текмүдин болн бухмудын цусиг болн һалд ша-тагдсн туһлын үмсиг бузрдсн улс деегүр теднэ цогциг цеврдүлэд эрүлхэр цацг бөөж. ¹⁴ Тиигхлэ Христосин цусн яһж икэр цеврүлдх! Эрүн Сәкүсәр дамжад Тер Бийәрн буру уга тэкл кехәд Бурхнд өгсмн. Эмд Бурхнд церглж чадхин төлө мадниг Христосин цусн мана седклиг үклд орулдг йовдлмудас цеврүлх.

¹⁵ Бурхна дуудврар ирсн улс Терүнэ өгхәр бөөсн үлдл зөөриг авх арһта болһхин төлө Христос Бурхна болн күүнэ хоорндк Шин Бооцана орлцач болжана. Тедн түрүнк Бооца батлсн цагт һарһсн килнцәсн сулдад, тер мөнк үлдл зөөриг авх.

¹⁶ Герәсн бөөхлэ, герәсиг бичсн күн насан барх зөвтә. ¹⁷ Яһад гихлэ, герәсиг бичсн күн насан бархла, герәсн күч авна. Болв герәсиг бичсн күн әмд бөөтл герәсн күч авшго. ¹⁸ Тиим учрас түрүнк Бооца* цус олзлж батлгдсн билә. ¹⁹ Яһад гихлэ, Моше закана зааврмуд әмтнә чирәд умшсн хөөн бухин болн текин цусиг авад, уснла холяд, Бурхна Бичг деер болн әмтнә деер цацв. Тер улан ноос болн хуссоп гидг урһмл олзлж цацсмн. ²⁰ Моше иигж келсмн: Эн бооцана цусн. Эн бооцаг тадн күцәх зөвтәт гиж Бурхн зәрлг өгв. ²¹ Дәкәд тер Бурхна сег деегүр болн Терүнд сөгдж олзлдг савмуд деегүр цусиг эрүлж цацсмн. ²² Закаһар болхла ик зунь цусар цеврлгднә. Цус асхлго килнц тәвгддмн биш.

Христосин тәкл килнциг уга кенә

²³ Тегәд теңгрин дүрәр кегдснһ тиим кевәр цеврдгдх зөвтә. Зуг теңгрин юмст энүнәс сән тәкл кергтә. ²⁴ Яһад гихлэ, йосн эрүн бөөр дуралһж, күмни һарар кегдсн эрүн бөөрнд Христос орсн уга. Зуг Бурхна өмн мана төлө зогсхар Тер йосн теңгрт орсн бөөнә.

* Грек келнә нег үг хойр чинр-утхта: *бооцан* болн *герәсн*.

²⁵ Ах гелң болхла хамгин эрүн бөөрнд жил болһн эврәннь цустанан биш орна. Христос болхла кесг дэкж тэкл болхар тенгрт орсн уга. ²⁶ Кемр эс тиигсн болхла Христос орчлң үүдсн цагас авн кесг дэкж зовагдад тэкл болх билэ. Зуг Тер бийән тэклд өгсн учрас килнциг уга кехэр нег дэкж цагин чилгчд ирв. ²⁷ Күн болһн нег дэкж үкэд, үкснэ хөөн Бурхна зарһла харһх зөвтэ. ²⁸ Тиигж Христос кесг улсин килнц тэвхин төлэ тэкл болж харсмн. Эмтиг килнцэс цеврдүлхин төлэ биш, Христосиг күлөжэсн эмтиг аврхин төлэ Тер хойрдад ирх.

10 Закан эмтнд хөөгндөн ирх сээһин дүрсн биш, теднэ сүүдр болдг бээсмн. Онъдиндэн жил болһн тэкгдсн эдл тэклэр Бурхнд сөгдхэр ирдг улсиг Закан төрүц цеврлүлж чадшго. ² Кемр закон энүг кеж чадсн болхла, эмтн тэкл тэkdгән уурх билэ. Яһад гихлэ, тедн килнцэсн цеврдэд, килнцэс көлтэ бурутав гиж саншго билэ. ³ Зуг тэклэр жил болһн эмтнд килнцин тускар сана орулна. ⁴ Яһад гихлэ, бухмудын болн текмүдин цусн килнциг уга кеж чадшго.

⁵ Иим учрар Христос эн орчлнд ирхдэн Бурхн: «Та тэкл чигн, бэрц чигн авхар седсн угат, зуг Та Нанд цогц белдвт. ⁶ Та һалд шатгдсн, килнцэс көлтэ тэксн тэклиг таасжахшит. ⁷ Тиигхлэ Би иигж келләв: О, Бурхн! Би Бурхна Бичгт мини тускар бичгдсэр Тана таалыг күцэхэр ирсн бээнэв», – гиж келв. ⁸ Урднь Христос иигж келлә: «Та һалд шатагдсн болн эмтнэ килнцэс көлтэ тэксн тэклиг таасжахшит». Эн тэклмүд Закаһар тэkdгднэ. ⁹ Энүнэ хөөн Христос иигж келв: «Би Тана таалыг күцэхэр ирсн бээнэв». Тегэдчн Бурхн хуучн тэклин туск зокал уга кеһэд, сонсхврин туск зокалар сольв. ¹⁰ Исус Христос Бурхна таалыг күцэсн төлэд бидн тэклэр дамжад килнцэсн цеврлгдсн билэвидн. Тэкл гиснь – нег дэкж Христос Эврәннь цогцан өгсн үүл йовдл.

¹¹ Онъдинд өдр болһн эдл тэклмүд тэkj, гелң болһн церглтән күцәнэ. Эн тэклмүд күүнэ килнциг төрүц уга кеж чадшго. ¹² Зуг Христос эмтнэ килнцэс көлтэ негхн тэкл тэkj, Бурхна барун бийд суусмн. ¹³ Бурхн өшәтнриг көл дорнь тулг болһж эс тэвтл Христос тенд күлөжәнэ. ¹⁴ Негхн тэклэр Тер килнцэс цеврлжәх улсиг онъдиндэн дугу уга болһж.

¹⁵ Эрүн Сәкүсн маднд бас герчлэд, негдвэр, иигж келжәнэ: ¹⁶ «Тер өдрмүдин хөөн Би теднлэ иим бооца батлнав гиж Деед

Эзн келжэнэ. Би Эврэннь Закаһан теднэ уха-сананднь орулад зүркнднь бичхв». ¹⁷Цааранднь Эрүн Сәкүсн келжэнэ: «Дәкж теднэ килнцинь болн му йовдлмудынь төрүц тодлшгов». ¹⁸Килнци төвгдхлэ, килнцэс кәлтэ тәкл тәкх керг уга.

Бидн Бурхнд өөрдх зөвтәвидн

¹⁹Тегәд, ахнр-дүүнр, бидн Исусин цусар дамжад, хамгин әрүн бәәрдн шин болн әмд хаалһар орж чаджанавидн гиж лавта меднәвидн. ²⁰Ән хаалһиг Исус маднд көшгәр дамжад, талданар келхд, Бийиннь цогцар дамжад сексмн. ²¹Манад Бурхна гер дер Алдр Гелң бәәнэ. ²²Ән учрар үнн седкләрн буруһасн цеврдсн зүрктәһән, цевр усар уһагдсн цогцтаһан, цуг бийәрн иткәд, Бурхн тал өөрдий. ²³Әмтнд өгсн амн үгин нәәлврт батар зогсий. Яһад гихлэ, Бурхн өгсн үгән оньдин күцәнэ. ²⁴Тегәд нег-негән медлцж, нег-негндән дурта болж, нег-негндән сә кех арһ хәй. ²⁵Чонжан үлдәдг авьяста улсла әдл чонжан үлдәхмн биш. Зуг нег-негндән улм икәр урмд өгхмн. Яһад гихлэ, Деед Эзн өдр өөрдж йовхинь тадн үзжәнәт.

²⁶Кемр бидн секгдсн үнниг медә бәәж килнци цаарандан чигн кеһәд бәәхлэ, тер килнциг нег чигн тәкл төвүлж чадшго. ²⁷Тиим юмн учрхла, бидн ик әәмшгтәһәр ирх зарһиг болн Бурхна өшәтнриг уга кедг, өршәнгү уга һалыг күлэх болжанавидн. ²⁸Мошен Закаг әс соңсдг күүг хойр болн һурвн герчин үгмүдәр өршәнгү угаһар алдг бәәсмн. ²⁹Ухалтн: Бурхна Көвүг басдг, килнцәснь цеврдүлсн болн бооцана цусиг әрүн юмнд тоолдго, хә-әрлтин Сәкүсиг му келдг күн ямаран ик цаажла харһх! ³⁰Яһад гихлэ, «Би өшәһинь авхв», болн «Күүнә һарһсн буруһин ашар Би терүг цаажлхв» гисн үгмүдин Эзинь бидн меднәвидн. Дәкәд Тер иигж келсн бәәнә: «Деед Эзн Эврәннь улсан зарһла харһулх». ³¹Әмд Бурхна һарт бәргдхлэ, йир әәмшгтә юмн!

³²Урдк цаган, Бурхна герл авсн цаган тодлтн. Тадн ик зовлң әдлсн биләт, зуг ямаранчн зовлң дааж чадлат. ³³Зәрмдән тадниг әмтнә чирәд му келдг, зовадг билә. Тиим зовлң даасн улсин жирһлд тадн зәрмдән орлцж, нөкд болдг биләт. ³⁴Түүрмд суусн әмтнд* тадн сана зовдг биләт. Тана гермүдиг булаж авсн цагт тадн ик байрта биләт. Яһад гихлэ, тадн энүнәс сән болн

* Ондан экн бичгт «түүрмд суусн нанд» гиж бичәтә.

мөнк юмс эдлхэн меддг билэт. ³⁵Зөргтө бөөдлэн бичэ алдтн, яһад гихлэ, зөргтө бөөхлө хамгин сөөнөр ачтн хэрүлгдх. ³⁶Бурхна таалыг күцэхин төлө, Терүнэ өгхэр бөөсиг авхин төлө тадн ик тесвртэ бөөх зөвтөгт. «³⁷Яһад гихлэ, удл уга невчкн цаг болад Ирдгнь ирх, икэр удшго. ³⁸Мини чик седклтэ күн итклөрн бөөх, зуг кемр күн Намаг дахдган уурхла, тер Нанд тааста болшго». ³⁹Зуг бидн Бурхиг дахдган уурад, үкллэ харһх улс бишвидн. Бидн иткнэвидн, тегэд авргдвидн.

Итклин тускар

11 Иткл гиснь: Мана нөөлжэх юмн бөөнэ гиж лавта медх, болн эс үзгддг юмн бөөнэ гиж лавта медх. ²Кезэнэ эмтн итклэр дамжад Бурхнд тааста болдг бөөсмн.

³Нарт делкэ Бурхна үгэр үүдсмн, тер учрар эс үзгддг юмнас үзгддг юмн үүдсинь бидн итклэр дамжад меднэвидн.

⁴Итклөрн Абель Кэнэс сэн тэкл Бурхнд тэксмн. Итклөрн Абель чик седклтэ күн гисн герчллһ авсмн. Бурхн Абелин белг авсндан эн герчллһ өгсмн. Абель кезэнэ өнгрвчн итклөрн ода күртл келжөнө.

⁵Итклөрн Ханок үкллэ харһл уга һазрас авгдла. Терүнэ цогцинь күн олж чадсн уга, яһад гихлэ, Бурхн терүг авла. Эн орчлн-гас авгдхин өмн Ханок Бурхнд тааста күн гисн герчллһ авсмн. ⁶Иткл угаһар күн Бурхнд тааста болж чадшго. Яһад гихлэ, Бурхн тал ирсн күн Бурхн бөөнэ гиж, Бурхн Терүг хөөдг күн болһниг ачлна гиж иткх зөвтөгт.

⁷Итклөрн Ноах юн учрх гисн сагллһна зөнг Бурхнас авсмн. Ноах Бурхиг соңсад, гер-бүлэн харсж аврхин төлө керм тосхсмн. Ноах орчлнгиг гемшөһөд, итклөрн Бурхнас чик седкл авв.

⁸Өнчөн авх һазр тал йовгха гиж Бурхн Абрахамиг дуудв. Итклөрн Абрахам Бурхиг соңсв. Тер альдаран йовхан эс медсн бийнь йовсмн. ⁹Итклөрн Абрахам Бурхна өгнөв гисн орн-нутгт хэр күн болж бүүрлж. Абрахам Ицхак Яков хойрла сегт бөөсмн. Тедн Абрахамла эдл Бурхна өгнөв гисн өнч авх улс бөөсмн. ¹⁰Яһад гихлэ, Абрахам мөнк улта балһсиг күлөжэсн билэ. Тер балһсна проектын Зурач болн Тосхач Бурхн Бийнь бөөсмн.

¹¹Сарра үр һарһхд зөвөр наста бөөж. Зуг тер күср болвчн итклөрн үр һарһх күч авсмн. Бурхн өгсн үгэн күцэдмн гиж тер иткдг бөөж. ¹²Иим учрар насан барн гиж йовх Абрахамас хөөт

үйнр харсмн. Теднэ тонь тенгрин одд мет болн тенгсин көвөд бөөсн элсн мет олн бөөсмн.

¹³Эн улс цугтан Бурхнд иткэд өнгрв. Эдн Бурхна өгх юмиг авсн уга, болв холас үзэд байрлдг бөөсмн. Эн назр деер бидн ирсн хэр улс болн зуульчнрвидн гиж тедн бийиннь тускар келдг бөөж. ¹⁴Бийиннь тускар тиигж келдг улс тиигэд эврэннь йосн Төрскэн хөөжэхэн үзүлжэнэ. ¹⁵Кемр тедн үлдэсн төрскн орн-нутгин тускар ухалдг бөөсн болхла, тедн тиигэрэн хэрү ирж чаддг арhta бөөх билэ. ¹⁶Зуг тедн энүнэс сэн орн-нутгур эс гиж тенгрин орн-нутгур темцдг билэ. Тиим учрар тедн Бурхиг «мана Бурхн» гиснэс Бурхн эмэхш. Яһад гихлэ, Бурхн эн улст балһс белдсмн.

¹⁷Бурхн Абрахамиг сөрхлэ, итклэрн тер Ицхакар тэкл тэххэр белдсмн. Бурхна өгхэр бөөсн юмнд тер иткэд, эврэннь ор һанцхн көвүһэрн тэкл тэххэр седлэ. ¹⁸Ицхакин тускар Бурхн Абрахамд: «Чини уңг-тохм Ицхакас эклх», – гиж келв. ¹⁹Бурхн үксн улсиг эмдрүлж чаддгтнь Абрахам итклэ. Болв Абрахам Ицхакиг үклэс авч гиж келж болжана.

²⁰Иргчдэн Яков Эсав хойрин эдс ирх гиж Ицхак итклэрн келсмн.

²¹Итклэрн Яков өнгрхиннь өмн Йосипин көвүн болһнд эдс өгч. Тер тайган түшэд, Бурхнд сөгдсмн.

²²Итклэрн Йосип өнгрхиннь өмн Израилин улс Египетэс һарх гиж сана орулад, эврэннь цогцан яһж оршахинь келж өгсмн.

²³Итклэрн Мошен эк-эцкнь терүг төрснэ хөөн һурвн сардан бултулв. Тедн көвүһэн ик сөөхнинь үзв, болв хаана заквр эвдхэсн ээсн уга.

²⁴Моше наснь өөдлэд ирхлэрн итклэрн фараона күүкнэ көвүн бишв гив. ²⁵Килнцтэ, ахр байрта жирһлэр бөөхин ормд тер Бурхна өмтнлэ зовлң даах жирһл шүүж авв. ²⁶Христосин төлө му нер зүүхиг Египетин зөөрэс ик үнтэ юмнд тер тоолдг бөөж. Яһад гихлэ, Моше иргч ачлвр тал темцж хэлэдг бөөсмн. ²⁷Итклэрн тер хаана цухлас эл уга Египетэс һарсмн. Яһад гихлэ, тер эс үзгддг Бурхиг үзжэх метэр хэрү эргж йовсн уга. ²⁸Итклэрн Моше Песах гидг нэр тогтаһад, үүдн болһниг цусар цацтн гиж өмтнд закв. Үклин элч Израилин улсин ууһн көвүдиг бичэ алтха гиж тиигв.

²⁹ Итклэрн Израиль улс улан тенгсиг хүүрә һазрар йовж йовх мет һатлж һарсмн. Египетин улс бас тиигж кехәр седәд уснд чивсмн.

³⁰ Эмтн долан өдр Ерихо балһсиг эргснә хөөн иткләр балһсна эрс нурад унж одж.

³¹ Итклэрн Рахаб гидг аля күүкд күн наадк бүдүн күзүтә улсла үксн уга. Яһад гихлә, тер туршулчнриг сәәнәр тосад, гертән орулсмн.

³² Дәкәд ю келхв? Гидеона, Баракин, Шимшона, Иптән, Давидин, Самуэлин болн аэлдәчнрин тускар келхлә, цаг күртшго.

³³ Итклэрн тедн зәрм орн-нутгиг диилж эзләд, чик кергән күцәһәд, Бурхна өгх юм авв. Тедн арслнгудын ам хаав. ³⁴ Ик һал унтраһад, хурц иртә үлдәс авргдла; чинән уга бәәсн бийнь чидл орад одла. Дәәнд орлцад ик чидитә болад, күүнә цергиг көөв. ³⁵ Итклэрн күүкд улс үксн элгн-саднаннь әмдрсинь олж авв. Зәрмнь сулдхвр керг уга гийәд, улм сән жирһлд әмдрхәр ик зовлнтаһар үкв. ³⁶ Зәрм улсиг наад бәрәд, маляһар цокад, цевд күләд түүрмд хайв. ³⁷ Тедниг чолуһар цокад, көрәһәр көрәдәд, үлдәр чавчад алв. Тедн хөөнә, ямана арс көдрәд, һазр кедәд йовдг бәәж, угатя яду боллдад, көөгдәд икәр зовагдв. ³⁸ Эн улс орчлнгас деер билә. Тедн кедә һазрмудар, уулмудар, хадын көндәһәр, уулын хавчгар кедәд йовв.

³⁹ Эдн цуһар итклэрн Бурхнд тааста билә. Зуг теднәс нег чигн күн Бурхна өгхәр бәәсн юмиг авсн уга. ⁴⁰ Яһад гихлә, Бурхн маднд энүнәс сән юм белдсмн. Тедн маднла хамдан дуту уга жирһлд күрч чадхиг Бурхн урдаснь тогтав.

12 Мана эргнд оln герчнр бәәнә. Эн учрар мана хаалһд бәәсн харшлтас болн маднд хальддг килнцәс гетләд, маднд заасн хаалһар тесвртәһәр гүүһәд йовий. ² Нүдән аһьлго Исус тал оньдин хәләй. Энтн итклин Үүдәч болн Күцәһәч. Исус Бийднь заясн иргчин байрин төлә һә үклиг юмнд тооллго кирсд үкәд, Бурхна ширән барун бийд суусмн.

³ Цуцрад цөкршгон төләд килнцтә әмтнә ик өшәрклһиг даасн Исусин тускар ухалтн.

⁴ Тадн болхла килнцин өмнәс босж үктлән дәәлдәд угат. ⁵ Эврәннь үрдүдтән келжәснлә әдл Бурхна келсн урмдта үгмүдиг тадн мартвт? «Көвүм минь! Деед Эзн чамаг чиклхлә, бичә бас. Деед Эзн чамаг засглхла, бичә цөкр. ⁶ Яһад гихлә, Деед Эзн дурта

көвүһән чиклнә. Көвүн гиж тоолгддг күн болһниг малядна». ⁷Бурхна заслһниг тесвртәһәр даатн. Яһад гихлә, Бурхн тадниг Эврәннь көвүдән гиж тоолна. Эцкәс засгдад уга көвүн бөөдмб? ⁸Кемр Бурхн тадниг Эврәннь цуг көвүдлә әдл эс засдг болхла, тадн Терүнә һарсн көвүд биш болжанат, зуг йосн бишәр һарсн көвүд. ⁹Мана һазрин эцкнр мадниг засдг билә, болв бидн тедниг тевчдвидн. Иим учрар энүнәс үлү яһж бидн Сәкүсдин Эцкин үгд орх зөвтәвидн. Эн сонсхврта бөөдл маднд жирһл өгнә! ¹⁰Мана һазрин эцкнр ахр болзгт мадниг засад авдг билә. Тедн мадниг чикәр засжанавидн гиж тоолдг билә. Зуг Бурхн мадниг мана сөөһин төлә, мадниг Бийтәһән әдл Терүнә әрүн улс болһхар засна. ¹¹Яһад гихлә, кемр күн засгла харһхла, тер засг байр биш зовлң болж медгднә. Хөөннь эн засгар сурһмж авсн күн чик бәәдлиг болн әвтә жирһлиг урһц метәр хурана.

Зокал болн саглһн

¹²Тегәд эврәннь цуцрсн һаран өргтн, чинән уга өвдгән батрултн. ¹³Дохлң көлән өвдкәшгоһар, болв эдгәхәр һо хаалһар цааранднь чигн йовтн.

¹⁴Күн болһнла эвәр бәәхәр шунтн. Әрүн жирһләр бәәхәр зүткн, яһад гихлә, әрүн жирһләр эс бәәхлә Деед Эзиг үзж чадшгот. ¹⁵Хәлән бәәтн: тадн дундас күн һашун уңгта урһмл мет урһад әмтнд дала хоран күргвзә, кесг әмтиг бузрдавза. Бурхна хәәрлтиг күн үлдәвзә! ¹⁶Хәлән бәәтн! Бурхн уга Эсавла әдл, эс гиж тадн аля күн бичә болтн. Эсав нег ааһта хотын төлә ууһн көвүнә зөвән хулдчксн билә. ¹⁷Энүнә хөөн тер эцкәсн әдс авхар седв. Зуг эцкнь сурсинь өгсн уга. Яһад гихлә, Эсав әдс авхар зүткж уульв чигн кесн үүлән сольж чадсмн уга.

¹⁸Тадн һарарн көндәж болшго болн һалд шачах уулур, таг харһуһур, догшн салькнур, ¹⁹бүрә-бүшкүрин әәһүр, үг келдг дууһур ирсн угат. Тер ду сонссн әмтн дәкж үг бичә келтхә гиж эрв. ²⁰Яһад гихлә, тедн өгсн зәрлгиг авч чадсмн уга. Зәрлг гиснь эн: Кемр мал болв чигн эн уул тал күрхлә, чолуһар цокгдж үкх. ²¹Әмтнә үзсн юмн ик әәмшгтә болад: «Би икәр әәһәд чичржәнәв», – гиж Моше келж.

²²Зуг тадн Сион уулур, Әмд Бурхна балһснур эс гиж тенгрин Ерусалимур Бурхна тоолж болшго элчнр тал өөрдвт. ²³Тадн ууһн көвүдиннь байрин хургт өөрдвт. Теднә нерд теңгр деер

бичэтэ бээнэ. Тадн Бурхн тал, цуг күмни Зарһч тал, дугу уга болн чик седклтэ сүмсд тал өөрдвт. ²⁴Тадн Исус тал эс гиж Бурхна болн күүнэ хоорндк Шин Бооцана орлцач тал, цацгдсн цусн тал өөрдвт. Эн цусн Абелин цуснас үлү сэн юм өгхэр бээнэ.

²⁵Хэлэн бээтн! Үг келжэх Бурхиг күн сонслго буру хэлэвзэ. Назр деер үг келжэсн Мошег сонсхар седдго улс цаажас зулж чадсн уга. Энүнэс үлү бидн тенгрэс үг келжэх Бурхиг эс сонсхла, цаажас зулж чадшговидн. ²⁶Тиигхд Бурхна дун назриг чичрүлдг билэ. Ода болхла Бурхн иим үг өгч: «Дэкн Би ханцхн назриг биш, тенгриг чигн чичрүлхв». ²⁷«Дэкн» гисн цуг делкэд үүдэгдсн юмн чичргдэд уга болж одх — гисн үг. Тегэд чичрүлж болшго юмиг үлдэхин төлө тиим юмн учрх.

²⁸Тер учрар мадн ормаснь көндөж болшго орн-нутг авчач төлөдэн ханлтта бөөхм. Бурхнд сөгдөд, күндлөд, Терүнэс эәһэд, Бурхнд тааста болад, Терүнд ханлт өргхм. ²⁹Яһад гихлэ, мана Бурхн цугинь шатаж уга кедг һал болжана.

Бурхнд яһэс тааста болхмб?

13 Иткдг ахнр-дүүнр мет нег-негндэн дурта болад бээтн. ²Зу-ульч улсиг кезэчн гиичлүлхэн бичэ марттн. Тиигж кеһэд зэрмсь медлго, Бурхна элчнриг гиичлүлсн. ³Түүрмд бээсн улсиг бичэ марттн. Тадн бийстн түүрмд бээсн метэр теднэ тускар ухалтн. Зовлң даажасн улсиг бичэ марттн, бийстн зовлң даажач мет теднэ тускар ухалтн.

⁴Гертэ-бүлтэ бөөдл-жирһлиг цуһар күндлх зөвтэ. Залу гергн хойр хоорндан итклтэ болх зөвтэ. Хуульч болн аля улсиг Бурхн зарһла харһулх.

⁵Мөнгнд дегд дурта бичэ болтн. Бээсэрн байн болтн. Яһад гихлэ, Бурхн иигж келв: «Би чамаг үлдэшгов, Би чамаг хайшгов».

⁶Тегэд зөргтөһөр келж болжана: Деед Эзн — мини нөкд. Би юм-нас эәшгов? Күн нанд ю кехмб?

⁷Тадниг Бурхна үгэр сурһсн һардачнран бичэ марттн. Теднэ жирһлин болн үклин тускар ухалад, тедниг дураж итктн.

⁸Исус Христос Өцклдүр, эндр, мөнкиндэн нег кевэрн бээнэ, төрүц хүврхш. ⁹Таднд күүнэ болдг олн зүсн ном чик хаалһастн бичэ хажилһтхэ. Тана седклтн хотын туск зокалмуд күцэлһнэр биш, Бурхна хөөрлгөр батрдгнь сэн. Хотын туск зокалмуд күцэдг улст эн зокалмуд олз өгшго.

¹⁰ Манад тэклин ширэ бөөнө. Евреймүдин сөгт церглдг улс тер ширэхэс хот идх зөв уга бээсмн. ¹¹ Яһад гихлэ, ах гелң хамгин эрүн бөөрнд эмтнэ килнц тэвүлхин төлө малын цус орулна. Малмудын цогцнь болхла, эмтн бүүрдг һазрин ард шатагдг бээсмн. ¹² Тегэд чигн Исус эмтиг килнцэснь цусарн цөврлхэр балһсна ард үксмн. ¹³ Тегэд чигн эмтн бүүрдг һазрин ард һарад Терүнүр йовхм, Исусин му нериг хувалцхм. ¹⁴ Яһад гихлэ, энд һазр деер бөөх балһсн манад уга болад, бидн иргч балһсиг хөөжөнөвидн. ¹⁵ Тегэд Исусар дамжад, Бурхнд нерэдсн бэрц болсн магтал оньдиндан өргий. Магтал гиснь – амнас һарчах Бурхнд нерэдсн бэрц болжана. Эн бэрц: Исус – Деед Эзн гисн үгмүд. ¹⁶ Нег-негндэн сә кеж, нөкд болдган бичә мартгн. Яһад гихлэ, эн Бурхнд тааста бэрц.

¹⁷ Таднд сурһмж өгдг улсин үгд орад, теднә келсинь күцэтн. Тедн килмжән өгэд, тана седклиг оньдин хэләнә. Яһад гихлэ, тедн эврәннь церглһнә туск тооцаһан Бурхнд өгх зөвтә. Эн учрар эврәннь көдлмшән байртаһар күцәж зөвүр угаһар тедн бөөтхә. Кемер эс тиигхлэ, эн таднд олз өпшгө.

¹⁸ Мана төлө зальврад бөөтн. Яһад гихлэ, бидн седклдән гем уга бөөнөвидн гиж лавта келж чаджанавидн. Тегэд үнн чикәр бөөхәр шунжанавидн. ¹⁹ Бурхн намаг удл уга таднур йовултха гихәд зальвртн гиж, би үнн седкләрн эржәнөв.

Зальврлһн

²⁰⁻²¹ Мана Деед Эзн Исусиг эс гиж хөөдин алдр Хөөчиг мөнк бооцана цусар дамжад әмдрүлсн Эвин Бурхн таднд Терүнә талыг күцәхд кергтә сәэг өгх болтха! Исус Христосар дамжад, Бурхнд тааста юм мана дотр Тер күцөтхә! Исус Христос мөнкндән тууртха! Тиигтхә!

Төгсөр

²² Ахнр-дүүнр, эн урмдта үгмүд седкләрн орултн гиж би эржәнөв. Яһад гихлэ, мини бичсн бичг ик биш. ²³ Мана дү Тимофей түүрмәс сулдхвр авснь медтн. Кемер тер удл уга ирлэ, би тадниг терүнлэ хамдан бөөсинь үзхүв.

²⁴ Тана һардачнрт болн Бурхна улст менд илгәжәнөв. Италин ахнр-дүүнр таднд менд илгәжәнә.

²⁵ Бурхна хөөртд тадн багтад бөөх болтха!